

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim **17.07.2025**.

Nevroz Uysal Aslan
Sırtak Milletvekili

Tarafımıza yapılan çok sayıda mahpus başvurusunda, Türkiye genelindeki ceza infaz kurumlarında mahpuslara yönelik olarak **“ayakta sayım”** adı altında bir uygulamanın zorla dayatıldığı bildirilmektedir. Uygulamanın yaygınlığı, sadece münferit bazı kurumlarla sınırlı olmayıp, **birçok cezaevinde sistematik biçimde** uygulandığı iddia edilmektedir.

Bu uygulamada, mahpusların her gün belirli bir saatte koğuş kapısına gelerek ayakta ve kimi zaman askerî nizamı andıran bir şekilde sayım vermesi istenmekte, bu tutuma uymayan mahpuslara disiplin cezası verilmekte, hak mahrumiyetleri uygulanmakta ya da hücre cezası ile cezalandırıldıkları bildirilmektedir.

Ayrıca İdare ve Gözlem Kurulları tarafından yapılan “iyi hal” değerlendirmelerinde bu durum mahpuslar aleyhinde kullanılarak infaz uzatma kararlarına gerekçe yaptığı görülmektedir.

Oysa Anayasa'nın 17. maddesi ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. maddesi çerçevesinde **insan onuruna saygı** ve **aşağılayıcı muamelenin yasaklanması** açık şekilde güvence altına alınmıştır. Bununla birlikte Birleşmiş Milletler Mahpuslara Dair Asgari Standart Kuralları (Nelson Mandela Kuralları) da mahpuslara yönelik uygulamaların insan onurunu zedelememesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Bu çerçevede, “ayakta sayım” gibi zorlayıcı ve bireyin iradesine müdahale anlamı taşıyan uygulamaların hukuki dayanakları ve infaz politikaları açısından tartışmalı olduğu açıktır.

Bu bağlamda;

- 1- Türkiye ceza infaz kurumlarında mahpuslara “ayakta sayım” dayatılmakta mıdır? Bu uygulamanın gerekçesi nedir?